

INSTRUKS FOR STATENS UNDERSØKELSESKOMMISJON FOR HELSE- OG OMSORGSTJENESTEN

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet
14.08.2019

1. Formål

Formålet med instruksen er å angi myndigheten og ansvaret til Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) og Helse- og omsorgsdepartementets forutsetninger og krav til virksomhetens systemer, rutiner og styringsprosesser. Instruksen er utarbeidet med hjemmel i Reglement for økonomistyring § 3.

Instruksen er bygd opp som et supplement til økonomiregelverket og bygger på at alt arbeid skjer innenfor de til enhver tid gjeldende forvaltningsrettslige rammer. De aktuelle bestemmelsene i økonomiregelverket gjengis som regel ikke i instruksen. Instruksen må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

Ukom skal fastsette instruks for egne aktiviteter innenfor rammen av denne instruksen.

2. Helse- og omsorgsdepartementets styring av Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten

Departementets overordnede ansvar

Departementets styring av underliggende virksomheter er en del av gjennomføringen av sektorpolitikken. Gjennom etatsstyringen skal departementet sørge for at Ukom ivaretar sitt samfunnsoppdrag, bidrar til å oppnå mål og vedtatte prioriteringer, utnytter tildelte ressurser effektivt, samt opererer innenfor de lover, regler og rammer som er satt. Departementet skal ikke styre eller påvirke Ukoms faglige vurderinger.

Ukoms myndighet og ansvar

Ukom skal innenfor sitt ansvarsområde sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås på en effektiv måte gjennom å planlegge med både ettårig og flerårig perspektiv, gjennomføre

fastsatte planer og rapportere om måloppnåelse og resultater internt og til overordnet myndighet.

Ukoms rolle og oppgaver følger av [lov om Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten](#) av 1 mai 2019. Ukom er et forvaltningsorgan administrativt underlagt departementet, men skal utføre sine oppgaver uavhengig og selvstendig. Ukom kan ikke instrueres i faglige spørsmål.

Ukom skal undersøke alvorlige hendelser og andre alvorlige forhold for å bedre pasient- og brukersikkerheten i helse- og omsorgstjenesten. Hensikten med undersøkelsene er å utrede hendelsesforløp, årsaksfaktorer og årsakssammenhenger for å bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser. Ukom skal ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar.

Ukom setter i gang undersøkelsessaker på grunnlag av varsler om alvorlige hendelser eller informasjon fra andre kilder. Den avgjør selv hvilke alvorlige hendelser eller alvorlige forhold som skal undersøkes.

Det skal utarbeides en rapport som skal redegjøre for hendelsesforløpet i saken og Ukoms vurderinger av årsaksforholdene. Rapporten skal også inneholde Ukoms eventuelle tilrådninger om tiltak som bør vurderes eller gjennomføres for å forbygge liknende hendelser i framtiden. Rapporten skal offentliggjøre.

Styringsdialogen

Styringsdialogen mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Ukom skal være skriftlig og gå gjennom ansvarlig fagavdeling i departementet.

Helse- og omsorgsdepartementet skal ha kopi av alle brev fra Ukom til Riksrevisjonen. Riksrevisjonen skal ha kopi av alle styringsdokumenter.

I det årlige tildelingsbrevet settes resultatmål, samt særskilte oppdrag for det kommende år. Departementet utarbeider foreløpig tildelingsbrev, og Ukom får kommentere foreløpig tildelingsbrev.

Etatsstyringsmøtene inngår i styringsdialogen, og skal avholdes så ofte som departementet og virksomhet finner hensiktsmessig. Dagsorden for etatsstyringsmøtene skal være avtalt på forhånd. Det skal skrives referat som inneholder konklusjoner fra møtet. Godkjent referat skal sendes i kopi til Riksrevisjonen.

Ukom skal i årsrapporten beskrive måloppnåelse og resultater. I tillegg skal årsrapporten inneholde en risikovurdering med risikoreduserende tiltak. Årsrapporten skal utarbeides etter kravene i Økonomiregelverket og Finansdepartementets rundskriv R-115, samt annen informasjon av betydning for departementets styring og oppfølging.

3. Ukoms interne styring

Direktørens/ledelsens ansvar og myndighet

Direktøren for Ukom har ansvaret for virksomheten i henhold til Bestemmelsenes kapittel 2. Direktøren har budsjettdisponeringsmyndighet i henhold til tildelingsbrevet. Direktøren har anledning til å delegere myndighet til faste organisasjonsledd eller ledere i virksomheten. Slik delegasjon skal være skriftlig.

Krav til internkontroll hos Ukom

Ukom skal sørge for å ha tilfredsstillende internkontroll knyttet til måloppnåelse, regnskapsrapportering og økonomiforvaltning, etterlevelse av lover og bestemmelser m.v.

Ukom skal på en systematisk måte identifisere, vurdere, håndtere og følge opp hendelser (risikoer) som kan inntreffe og påvirke måloppnåelsen negativt. Dette innebærer blant annet at Ukom må rapportere til departementet om risiko og eventuelle tiltak for å redusere kritiske risikoer til et akseptabelt nivå. Ukom skal varsle HOD om vesentlige avvik straks de blir kjent.

På grunnlag av tildelingsbrev fra Helse- og omsorgsdepartementet skal direktøren utstede disponeringsskriv, eller tilsvarende dokumentasjon, til de enheter som direktøren har delegert budsjettdisponeringsmyndighet. Disponeringsnotatet skal for hver enhet fastsette hva disponeringsmyndigheten innebærer av ansvar og myndighet, ansvar for å oppnå angitte resultater og rapporteringskrav til direktøren. Interne disponeringsnotat omfatter de kapitler/poster som Ukom selv skal foreta utbetaling på, dvs. kap. 749, post 01, samt eventuelle disposisjons- eller tilskuddsbevilgninger.

For tildeling av eventuelle ekstra midler utformes supplerende disponeringsnotat.

Evalueringer

Ukom skal regelmessig vurdere behov for evalueringer, både av virksomheten som helhet, fagområder og pågående prosjekter og aktiviteter. Forslag til evalueringer tas opp med departementet.